

CZESLAW KOZON

ROMERSK-KATOLSK BISKOP AF KØBENHAVN

GL. KONGEVEJ 15

DK-1610 KØBENHAVN V

Biskoppens fastebudskab 2024

Emnet for pave Frans' fastebudskab i år er "Gennem ørkenen leder Gud os til frihed." Pave Frans taler i sit budskab som udgangspunkt om israelitternes vandring gennem ørkenen til Det forjættede Land.

Det kan virke meget provokerende at fremhæve vandringen gennem ørkenen som en vandring mod frihed. Naturligvis ved vi fra anden Mosebog, at Gud ville befri sit folk fra slaveriet i Egypten og føre det tilbage til det land, han havde givet Abraham. Samtidig ved vi også, at vandringen på vej til Det forjættede Land var fuld af afsavn, frustration og skuffelser, der undertiden ender i fortrydelse over at være brudt op fra en form for materiel sikkerhed, man trods alt havde i Egypten. Glæden over det lovede mål syntes undertiden at være forsvundet. Endelig er ordet "ørkenvandring," et af de mange ubevidste bibelske begreber i vort sprog, noget, der ikke opfattes som positivt, men opleves som en situation fuld af modgang og forhindringer.

Samtidigt er vi også vant til at høre om et ophold i ørkenen som en positiv erfaring. Det mest kendte ørkenophold er nok Jesu 40-dages faste i ødemarken som forberedelse til hans offentlige virke (Matt. 4,1-11, Mk. 1,13 og Luk.4,1-13). Trods djævelens fristelser, som han modstod, betragtede Jesus sit ophold i ørkenen som en vigtig timeout før, han begyndte sin forkyndelse. Siden har mange helgener, fra ørkenfædrene til Sct. Charles de Foucauld, søgt inspiration og åndelige næring i ødemarken.

Jesu oplevelse af sit ophold i ørkenen viser, hvor ambivalent denne erfaring kan være. På den ene side får man en sammenhængende tid uden distraktioner og trivialitet, uden en hektisk dagligdag, mulighed for konstatere, at der er ting, man kan undvære og lære at se som mindre vigtige. På den anden side kan denne tid uden de vante rutiner og muligheder også blive en konfrontation med ens egen utilstrækkelighed og behov for omvendelse og nyorientering.

Begge disse oplevelser kan virke befriende og give nyt mod og incitament. Erkendelsen af, hvad man kan undvære, giver større plads til Gud og ens medmennesker, og erkendelsen af ens fejl ansporer til at søge Guds barmhjertighed og opgive dårlige vaner og kæmpe mod syndighed. Vore synder adskiller os fra Gud og vor næste og svækker vort kristne vidnesbyrd; men de kan også gøre os fortvivlede og få os til at føle os forkastede og derved friste os til at give op og miste håbet. At få vore synder tilgivet betyder således ikke kun, at vi bliver nemmere at omgås for andre mennesker, men også, at vi opdager selv at være elsket af Gud.

Det siger sig selv, at en ørken ikke behøver at være et fysisk sted. Enhver udfordrende livssituation kan opleves som en personlig ørkenvandring, ligesom enhver afkobling fra den travle hverdag kan være en helende oplevelse af ødemarkens stilhed og mulighed for fordybelse.

På den anden side kan en hektisk hverdag også være en form for ørkenvandring. Når vi hører om krig og krigstrusler, naturkatastrofer og klimakrise, uretfærdighed og undertrykkelse, ser vi vort håb om en bedre verden ødelagt eller i hvert fald gjort mindre sikkert. På samme måde bliver vi nedtrykt over kristentroens tilbagegang i vort samfund, en forstærket forfølgelse af kristne og svækkelse af Kirkens troværdighed. Selv om alt dette af mange efterhånden opleves som en permanent tilstand, noget, man mener ikke at kunne gøre noget ved, skal vi alligevel føle os på vandring mod noget bedre, stole på, at Gud har stillet os et mål i udsigt. Naturligvis har Gud ikke lovet os paradiset på jorden; men det er i høj grad en del af hans projekt, at Gudsrigets værdier i meget vidt omfang kan omsættes allerede i denne verden.

Vi vil tit spontant mene, at vore muligheder for at ændre udviklingen er yderst beskedne. Samtidig hører det også med til vor kristne selvforståelse, at vi kan gøre en forskel, kan være surdej og verdens lys. Denne selvforståelse har vi brug for at få styrket, både ved at bevare håbet og ved personlig omvendelse og eget engagement at bidrage til det samlede kristenfolks fælles anstrengelser, som kan gøre en forskel.

Israelitternes vandring gennem ørkenen var trods de mange udfordringer, inklusive de selvskabte, en befrielsesaktion, vejen mod opfyldelsen af en længsel og et realistisk mål. Dermed er det også en befrielse fra angst og håbløshed. Mange ting kan kun Gud gøre noget ved og gribe ind i; men meget afhænger også af os, både ved, at vi omvender os fra, hvad der er forkert, og ved, at vi lader Gud befri os fra angst og håbløshed.

Fastetiden er en tid, der tilbyder os stilhed og frirum, nedsættelse af tempo og behov, men netop for at give plads til noget andet: til fordybelse og regenerering af åndelig styrke og modstandskraft, til at lukke Gud mere ind i livet og skærpe opmærksomheden på vore medmennesker og deres behov.

Vi er ganske vist på vandring hele livet, og vort endelige mål er ikke en jordisk succes, men engang at gå ind i det endelige forjættede land, fællesskabet med Gud i himlen. For at denne livslange rejse ikke skal blive abstrakt og urealistisk er det netop, at vi indlægger en række, gerne jævnlige, ørkenophold, tider med stilhed, fordybelse og selvkonfrontation. Fastetiden er en fælles anledning hertil. Lad os udnytte den godt med de tre klassiske remedier: Bøn, faste og almisse – fokus på Gud, nedtoning af egne behov og opmærksomhed på vor næste.

Den 7. februar, 2024

+Czeslaw